

Trygderetten - TRR-2009-1594

Instans	Trygderetten - Kjennelse
Dato	2009-11-27
Publisert	TRR-2009-1594
Stikkord	Årsakssammenheng jf. ftrl § 13-3.
Sammendrag	Spørsmål om godkjenning av yrkesskade. Folketrygdloven § 13-3. Stadfestet. Den ankende part hadde fått en salmonella forgiftning godkjent som yrkesskade med tidsbegrenset rett til full refusjon for sine behandlingsutgifter m.v. Seks år senere hadde hun fått diagnosen ME og mente at dette var forårsaket av salmonellaforgiftningen. Det var opplyst at hun hadde hatt en rekke infeksjoner opp gjennom årene og selv om det var slik at hennes ME skulle være forårsaket av en infeksjon, hvilket i seg selv var usikkert, framstod et for retten ikke som mer sannsynlig at salmonellainfeksjonen var årsak enn noen av hennes andre infeksjoner. Stadfestelse.
Saksgang	Ankenr: 09/01594
Parter	Ankende part: Ap, X Ankemotpart: NAV Klage og anke Øst, Tønsberg
Forfatter	1. Runar Narvland, juridisk kyndig rettsmedlem, rettens administrator. 2. Herina B. Brandtzæg, medisinsk kyndig rettsmedlem.

Saken gjelder: Anke over vedtak i trygdeklage som stadfestet vedtak om avslag på krav om godkjenning av skade som yrkesskade. Folketrygdloven § 13-3.

KJENNELSE:

Ap er født i 1966 .

Hun har ved prosessfullmektig i erklæring av 22. juni 2009 anket over NAV Klage og anke Øst sitt vedtak av 27. mai 2009 . Vedtaket stadfestet NAV Y trygd sitt vedtak av 24. oktober 2008 om avslag på krav om å få godkjent skadefølge etter salmonellaforgiftning som yrkesskade.

Ankemotparten har i samsvar med trygderettsloven § 13 vurdert det påankede vedtaket på nytt, men har ikke funnet grunn til å endre vedtaket og har forberedt saken for behandling i Trygderetten. Som et ledd i denne forberedelsen har ankemotparten utarbeidet et oversendelsesbrev til Trygderetten med en framstilling av saksforholdet og partenes anførsler. Oversendelsesbrevet er datert 13. juli 2009 .

Den ankende part har fått anledning til å komme med merknader til oversendelsesbrevet. Slike merknader er ikke innkommet.

Ankesaken ble sendt til Trygderetten 19. august 2009 .

Trygderetten har mottatt diverse kopier i anledning sak for Forsikringsklagekontoret, oversendt ved følgebrev av 15. september 2009 fra advokat Elisabeth von Ubisch.

BAKGRUNN FOR SAKEN:

Når det nærmere gjelder saksforholdet, legger retten til grunn den oppsummering som er gitt i ankemotpartens oversendelsesbrev:

«Saksgang

Ap fremsatte den 27.01.07 krav om godkjenning av ME (utmattelsessyndrom) som yrkesskade, jf. dok. nr. 1. Ved NAV Y1 trygds vedtak av 02.05.07 ble skade angitt til «salmonellaforgiftning» godkjent som yrkesskade, jf. dok. nr. 9. Melding om vedtak ble sendt den ankende part samme dag.

Etter senere vurdering av hvorvidt vedtaket om godkjenning skulle omgjøres til skade pga. ugyldighet, vedtok imidlertid NAV Y trygd/ Forvaltning den 24.10.08 (dok.31) å opprettholde godkjenningen av salmonellaforgiftningen. Det ble samtidig vedtatt at retten til særlig fordelaktige refusjoner av utgifter til behandling etc. er begrenset til ett år fra skadetidspunktet. Det ble dessuten presisert at godkjenningen ikke omfatter ME som skadefølge etter salmonellaforgiftningen.

I erklæring av 11.12.08, mottatt den 15.12.08, ble vedtaket påklaget, jf. dok. nr. 34 jfr. 32 og 33.

NAV Klage og anke stadfestet vedtaket den 27.05.09,

jf. dok. nr. 43.

Dette vedtaket ble påanket i erklæring av 22.06.09, mottatt den 24.06.09, jf. dok. nr. 44. Ankefristen er overholdt, jf. lov om anke til Trygderetten § 10.

Sakens opplysninger

Den ankende part er en 43 år gammel kvinne. Hun arbeider som lærer (adjunkt) i videregående skole.

Den ankende part har vært sykmeldt i følgende perioder pga. svimmelhet/slapphet (dok. 48): 21.06.04 - 04.11.04, 18.01.05 - 28.02.05, 29.08.05 - 22.12.05 og 24.10.06 -19.02.07. I tillegg sykmeldt for bihulebetennelse i perioden 03.01.06 - 06.06.

Av skademelding undertegnet personalkonsulent B ved Z den 19.01.07, mottatt 27.01.07 (dok.1), fremgår det at den ankende part i oktober 2000 deltok på et personalseminar i Utlandet.

Det forklares at man spiste et felles måltid hvor flere av deltageren skal ha blitt syke av maten. Det uttales at det etter hjemkomst ble påvist salmonella, hvorpå den ankende part ble sykmeldt. Det vises videre til at den ankende part siden dette har vært syk og sykmeldt i flere lengre perioder og at hun først i august 2006 fikk påvist ME (utmattelsessyndrom). Det uttales at det tidligere ikke er vært sett noen sammenheng mellom salmonella og sykdommen hennes før hun ble utredet ved ME-klinikken ved dr. Kavli i august 2006. Det vises

så til uttalelse fra klinikken hvor man mener det er dokumentert at salmonella er utløsende årsak til den ankende parts sykdomstilstand.

For øvrig fremkommer det av skademeldingen, ingen nærmere angivelse av ulykkesdato for matforgiftningen, utover at det skjedde i oktober 2000. Det er videre angitt at ulykken skjedde under overtidsarbeid.

Det skal videre vises til følgende medisinsk dokumentasjon:

Det foreligger uttalelser datert 21.03.07 og 11.09.06 dr. Paul Kavli ved ME-klinikken (dok.7, samt igjen i dok. 26 og 27). Dr. Kavli uttaler i erklæring datert 11.09.06:

«Sykehistorien og symptombildet er forenlig med lettgradig ME. Tilstanden har blitt utløst etter en salmonellainfeksjon i 2000 og i etterforløpet av denne, der hun ikke har hatt tilfredsstillende restitusjon.

Hun fyller kriteriene for tilstanden i form av betydelig fysisk og mental utmattelse med treningsintolleranse og kognitiv svikt/trettbarhet. Videre nevrologiske, immunologiske og vegetative fenomener samt søvnforstyrrelse og smerteproblematikk Hennes generelle yteevne anslås til maks 20 %.»

Det foreligger videre utskrift fra den ankende parts legejournal i perioden 05.01.00 - 27.05.08 (dok.25).

Det vises til denne i sin helhet, men det skal kort bemerkes at det fremgår at den ankende part ringte sin lege den 12.09.00 og fortalte at hun hadde vært i Utlandet på personalseminar og fått diaré, sml. angitt skadetidspunkt i skademeldingen. Det skal videre vises til at det fremgår at den ankende part også forut

for matforgiftningen i Utlandet høsten 2000 har hatt plager med slitenhet/slapphet/influensa, jfr. journalnedtegnelser 05.01.00, 19.01.00 og 26.01.00.

Det skal videre vises til rådgivende overlege

Stein Helgars vurdering av de medisinske opplysningene den 15.09.08 (dok.29). Dr. Helgar uttaler:

«Det fremgår av fastlegejournal at søker fra tiden før den angitte mageinfeksjon har hatt problem med asteniske symptomer, og at disse har fortsatt etter denne incident. Dette er også notert i årene etter denne incident,

til like med et stort antall infeksjoner. Om det nå

er så at søker har CFS (Chronic Fatigue Syndrome) er det høyst usikkert om det er salmonellainfeksjonen, eller noen av de andre luftveisinfeksjoner som har 'ansvaret' for utviklingen av denne astenitilstand,

CFS eller ikke. Etter mitt skjønn og pga. at det ikke er konsensus om eventuell infeksjons årsak til CFS, er det ikke overveiende sannsynlig at søkers nåværende medisinske tilstand er forårsaket av den aktuelle mageinfeksjon.»

Det skal dessuten vises til grundig uttalelse fra rådgivende overlege Asbjørn Kjærvik datert 13.02.09 (dok.38). Dr. Kjærvik uttaler:

«Slik jeg leser hennes primærjournal så er salmonellaproblematikken kun nevnt en kortere periode sept. 00. Hennes sykelighet, utløst av infeksjoner,

både før og etter denne perioden, er knyttet til bihulebetennelser i hovedsak. Jeg kan ikke se at det i de nyere deler av hennes journal nevnes noen tilstand som kan settes i noen sannsynlig sammenheng med en kortvarig mage-tarminfeksjon.

Det er riktig at ME er en eksklusjonsdiagnose og at det er en tilstand som oftest blir og helst bør relateres til en tidligere infeksjon. I dette tilfellet har vi dokumentasjon for kun en kortere . periode før sept. 00, men det lille vi har gir mistanke om samme helsetilstand både før og etter sept. 00. At en kortvarig salmonellainfeksjon som inntreer i løpet av en uke eller to skal tillegges ansvaret for en tilstand som blir diagnostisert 6 år senere finner jeg helt urimelig.

Jeg har ingen forståelse for dr. Kavlis bastante konklusjon på dette punkt. Når Utdanningsforbundet i

dok. 32 og 34 fremhever dr. Kavlis konklusjon som ren objektiv sannhet så stiller jeg meg like uforstående til et slikt synspunkt. Teoriene rundt ME er ikke, etter min oppfatning, så klare og velutviklede at dr. Kavli kan uttale seg med slik sikkerhet som han gjør.

Jeg deler derfor fullt ut dr. Helgars syn på den manglende sannsynlighet for sammenheng mellom salmonellainfeksjonen og ME. Etter mitt skjønn er et godkjenningsvedtak som strekker seg over ett helt år langt i overkant av hva som kan anses som nødvendig.

Når det gjelder det konkrete spørsmål om årsakssammenheng så forsøkes det alltid, før diagnostisering av ME, å knytte en forbindelse opp til en tidligere infeksjon. Det er ingen regler for hvor sterk, tydelig den er eller at den nødvendigvis skal være påvist ved blodprøve eller dyrking. Det er tilstrekkelig at det kan henvises tilbake til en infeksjon og ytterligere årsakssammenheng kan ikke belyses. Heller ikke dr. Kavli. Videre anser jeg det unødvendig å innhente ytterligere vurderinger hvorvidt mage-tarminfeksjonen et par uker i sept. 00 skal foretrekkes som mistenkt forklaring fremfor de øvrige sykdomstilstander som er beskrevet i hennes journal.»

Det vises ellers til sakens opplysninger i sin helhet.»

PARTENES ANFØRSLER:

Den ankende part, Ap, har kommet med anførsler, som i hovedtrekk er referert i oversendelsesbrevet, som følger:

- «- at anførselen om at det har tatt seks år fra salmonellaforgiftningen skjedde til ME ble konstatert ikke kan tillegges betydning. Det vises til at ME er en eksklusjonsdiagnose som krever omfattende testing, observasjon og varighet av symptombildet.
- at det er riktig at det er journalført luftveisinfeksjoner fra januar 2000, men at det ikke er holdepunkter for at det foreligger en form for inkubasjonstid i forhold til å utvikle ME. Det anføres derfor at det er ingen holdepunkter for at det kunne være en forkjølelse i januar 2000 som utløste sykdommen, men at den ikke slo ut før i september og at det var tilfeldig at symptomdebuten sammenfalt med en alvorlig salmonellaforgiftning.
- at NAV i sitt vedtak legger til grunn at den ankende part var syk i ett år etter salmonellaforgiftningen, men at det av erklæring fra Kavli går frem at den ankende part har hatt vedvarende nedsatt almenntilstand i etterkant.
- at kronologien tilsier at det foreligger klar årsakssammenheng mellom salmonellaforgiftningen og utviklingen av ME og at dr. Kavli i denne sammenheng synes å ikke være noe i tvil. Det vises også til at dr. Kavli har særlig kompetanse på ME og ikke ville anført salmonellaforgiftningen som utløsende årsak dersom han var i tvil.
- at dersom NAV ikke finner de foreliggende legeerklæringene tilstrekkelig, må det innhentes ny spesialisterklæring i saken.

I tillegg har advokat von Ubisch anført at NAV har valgt å se bort fra dr. Kavlis uttalelse til tross for at han er den eneste av legene som har uttalt seg i saken som har ME som spesialitet og den eneste av legene som har undersøkt pasienten. Hun har videre anført at legejournalene kun viser situasjonen når den ankende part har sett det som nødvendig med legehjelp, noe som har vært sporadisk. Hun må imidlertid tros når hun uttaler at hun aldri er blitt restituert etter salmonellainfeksjonen, anføres det. Det uttales avslutningsvis at det må legges vekt på at den ankende part i utgangspunktet er en aktiv og tiltakslysten person som ikke på noen måte ønsket å gi etter for kroppens krav om hvile.»

Ankemotparten, NAV Klage og anke Øst, har i oversendelses-brevet lagt ned påstand om at det påankede vedtak stadfestes. Som begrunnelse for denne påstanden har ankemotparten i hovedtrekk anført følgende:

«NAV Klage og anke Øst har tatt det påankede vedtak opp til ny prøving i henhold til Lov om anke til Trygderetten § 13, 1. ledd, jf. Lov om folketrygd (ftrl.) § 21-12.

Det skal innledningsvis bemerkes at den salmonellainfeksjonen den ankende part ble påført under utenlandsoppholdet, enten dette var i september eller oktober 2000, som sådan er godkjent fullt ut som yrkesskade ved vedtaket av 02.05.07. Vedtaket av 24.10.08 tidsbegrenser kun retten til eventuell refusjon av utgifter til legehjelp som følge av infeksjonen i ett år.

Det skal videre bemerkes at Klage- og ankeinstansen finner saken tilstrekkelig opplyst til behandling og ikke ser det nødvendig med ytterligere medisinsk dokumentasjon.

Det spørsmål man skal ta stilling til i saken her, er om vilkårene for å godkjenne den ankende parts ME-sykdom som yrkesskade er oppfylt.

For at en skade skal kunne godkjennes som yrkesskade, følger det av ftrl. § 13-3 at det gjelder et krav om at den anførte skaden må ha sammenheng med en forutgående ulykkeshendelse. Det gjelder etter fast praksis et

krav om hovedårsakssammenheng. En slik årsakssammenheng må fremstå som mest sannsynlig eller mest nærliggende.

Det er ikke tilstrekkelig at årsakssammenheng er mulig eller ikke kan utelukkes.

Det rettslige spørsmålet er om det er sannsynlighetsovervekt for at det er årsakssammenheng mellom salmonellainfeksjonen høsten 2000, som i seg selv er godkjent som yrkesskade, og den senere diagnostiserte ME-tilstanden.

Klage- og ankeenheden viser til de foreliggende medisinske opplysninger, og da spesielt vurderingene som er foretatt av de rådgivende legene Kjærвик og Helgar, jfr. over.

Det skal videre vises til at den ankende parts

ME-sykdom først ble diagnostisert i 2006, seks år etter at hun ble salmonellasnittet. Skademelding ble inngitt i januar 2007, ca seks og et halvt år etter salmonellasmitten ble påført. Det skal anføres at jo lengre tid som går mellom det påberopte årsaksforholdet skjedde og meldingen om yrkesskade inngis, desto vanskeligere vil det kunne være å konstatere årsakssammenheng. Dette er et faktum, til tross for at også NAV er inneforstått med at ME er en eksklusjonsdiagnose som tar tid å diagnostisere.

Det at ME er en eksklusjonsdiagnose gjør dessuten i seg selv at det vil være vanskelig å kunne konstatere årsakssammenheng med en konkret hendelse/ påvirkning.

Klage- og ankeenheden skal videre vise til at den ankende part allerede forut for salmonellasmitten hun ble utsatt for, hadde lignende plager som det aktuelle, bl.a. i januar 2000.

Den ankende part har anført at det ikke er noen inkubasjonstid for å utvikle ME. Det anføres at det ikke er holdepunkter for at forkjølelsen i januar 2000 har utløst sykdommen, men at denne ikke slo ut før i september, sammenfallende med symptomdebuten.

Klage- og ankeenheden skal til dette bemerke at faktum er, som også rådgivende lege Kjærвик er inne på i sin vurdering, at ME-diagnosen er omstridt og at årsaksforholdene i høyeste grad er uklare og foreløpig antas å være sammensatt av en rekke faktorer.

Etter Klage- og ankeenhedens oppfatning kan det ikke utelukkes at salmonellainfeksjonen er årsaken, eller deler av årsaken, til den ankende parts aktuelle plager, som dr. Kavli oppfatter som ME. Det er imidlertid langt fra sannsynliggjort at salmonellainfeksjonen rent faktisk er årsaken. Vilkårene for å godkjenne ME som yrkesskade; følgeskade etter salmonellainfeksjon, er derfor ikke oppfylt.

NAV Klage og anke Øst finner etter dette at det påankede vedtaket av 27.05.09 er i samsvar med gjeldende regelverk og praksis.»

RETTENS BEMERKNINGER:

Det spørsmål retten skal ta stilling til er om Ap har rett til å få skadefølger etter salmonellaforgiftning godkjent som yrkesskade.

Retten viser til relevante rettsregler i folketrygdloven § 13-3 første og andre ledd:

«Med yrkesskade menes en personskade, en sykdom eller et dødsfall som skyldes en arbeidsulykke som skjer mens medlemmet er yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-13.

Som arbeidsulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.»

Dersom rettens begrunnelse faller sammen med den som er gitt i ankemotpartens oversendelsesbrev, er det tilstrekkelig å henvise til denne, jf. trygderettsloven § 21 andre ledd.

Retten er kommet til samme resultat som ankemotparten og bygger i det vesentlige på ankemotpartens framstilling av faktum og rettslige vurderinger.

Retten vil imidlertid bemerke:

Kronisk utmattelses syndrom eller ME er en tilstand hvor årsaken fortsatt er ukjent. Det er mye forskning på område og i det siste er det gjort funn av et spesielt virus som muligens er assosiert med tilstanden. Selv om Dr. Kavli uten tvil har mye erfaring med ME pasienter, er hans angivelse av årsak til tilstanden ikke underbygget av noen konsensus i det medisinske miljøet. Det er beskrevet en tilstand hos Ap hvor Dr. Kavli

mener symptomene kan være forenlig med ME, han anbefaler dog videre utredning da denne diagnosen er en utelukkelses diagnose.

Primærlegejournalen, som begynner i 2000, beskriver en mengde infeksjoner som Ap har hatt i løpet av tiden. Det er ikke beskrevet et særtrekk ved infeksjonen på grunn av matforgiftning i forhold til de andre infeksjoner. Symptomene på slapphet har vært til stede. Slik retten vurderer de framlagte opplysningene, kan retten vanskelig se at salmonellainfeksjonen framstår som en mer sannsynlig årsak til en mulig ME enn andre infeksjoner som Ap har hatt.

Anken har etter dette ikke ført fram. Det påankede vedtak stadfestes.

SLUTNING:

NAV Klage og anke Øst sitt vedtak av 27. mai 2009 stadfestes.

Runar Narvland Herina B. Brandtzæg